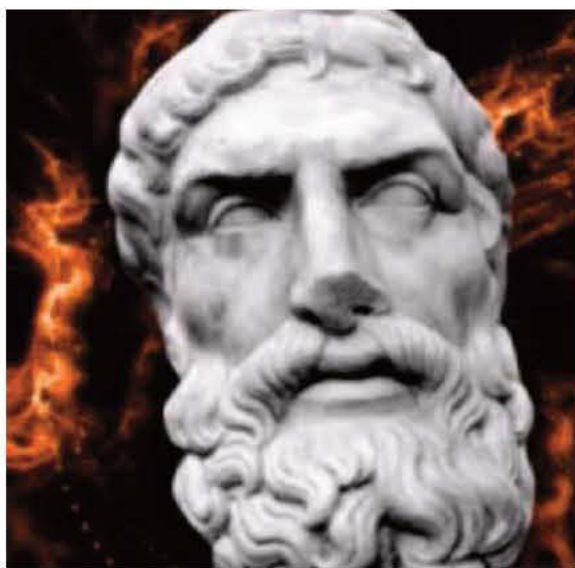

Ο Γιώργος Τσερδάνης σχολιάζει ελεύθερα...

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ

→ tserdanisg@hotmail.com

Ο ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ έζησε 2,5 αιώνες προ Χριστού και την φιλοσοφία του για εξα-σφάλιση ευτυχισμένη και γαλήνιας ζωής ασπαζόταν μέχρι θαυμασμού, ο ομογενής πρώην Υπουργός ΝΝΟ Μάικλ Κоста. Όπως ο ίδιος μου είχε εκμυστηρευτεί! Όσον αφορά το όφελος που μπορεί να προκύψει είναι το ενδεχόμενο να σας εμπνεύσει κάποιες αλλαγές στις σκέψεις ίσως και στον τρόπο ζωής.

Είναι εκπληκτικό λοιπόν το γεγονός ότι η Επικούρεια "ανθρωπολογία", γνωστή διαμέσου του Λουκρήτιου και του φιλοσοφικού του ποιήματος De rerum natura ("Περί της φύσεως των πραγμάτων"), ελάχιστα διαφέρει από τις επιστημονικές αντιλήψεις της εποχής μας, αποτελώντας μία από τις πρώτες εκδηλώσεις της εξελικτικής σκέψης. Και δείτε μερικά αποσπάσματα:

Εκείνη όμως η ανθρώπινη γενιά πάνω στη γη ήταν πολύ πιο σκληρή, πράγμα φυσικό, αφού την είχε δημιουργήσει η σκληρή γη, φτιαγμένη εσωτερικά με κόκαλα μεγαλύτερα και πιο γερά, με τις σάρκες κολλημένες με δυνατούς τένοντες, μια φυλή που δεν την πείραζε εύκολα η ζέστη ούτε το κρύο ούτε η ασυνήθιστη τροφή ούτε καμιά σωματική αδυναμία.

Περνούσαν τη ζωή τους όλο περιπλανήσεις, κατά τη διάρκεια πολλών περιστροφών του ήλιου, σαν αγρίμια. Δεν υπήρχε κανένας ρωμαλέος οδηγός του κυρτού αλετριού, κανένας δεν ήξερε να καλλιεργεί τα χωράφια με σιδερένιο υνί ούτε να μπήγει στη γη τρυφερά βλαστάρια ούτε να κόβει με κλαδευτήρι τα παλιά κλαδιά από τα ψηλά δέντρα. Αυτό που είχε δώσει ο ήλιος και οι βροχές, αυτό που είχε δημιουργήσει η γη

Αυτός που εδώ και 2.250 χρόνια ε γνώριζε επιστημονικές αντιλήψεις της εποχής μας

ΔΕΝ ΦΑΝΤΑΖΕΣΤΕ πόσο... τυχεροί είστε σήμερα που, αντί να διαβάσετε κάτι φρέσκο δικό μου, θα σας προσφερθεί μια αναφορά στην αρχαιότητα στον Επικόουρο - αν τον έχετε ακουστά - και στην ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ του. Η οποία ελάχιστα διαφέρει από τις επιστημονικές αντιλήψεις της εποχής μας. Αιτία της παραχώρησης του χώρου στο Επικόουρο υπήρξε η ατυχηματική απώλεια των σχολίων που ετοίμασα γύρω από θέματα της επικαιρότητας και μου τα έφαγε το μπλάντυ κομπιούτερ - για να μη πω ότι εγώ του... ταΐσα, λόγω απροσεξίας που, πινό αυστηρά, μπορεί να χαρακτηριστεί κι ατζαμωσύνη!

μόνη της, ήταν δώρο αρκετό, για να ευχαριστήσει τις καρδιές τους.

Τις πιο πολλές φορές τρέφονταν με βαλανίδια. Και τα κούμαρα που βλέπεις τώρα να ωριμάζουν με το πορφυρό τους χρώμα το χειμώνα, τότε η γη τα έβγαζε άφθονα και πολύ πιο μεγάλα. Ακόμα η θαλερή τότε νεότητα του κόσμου έβγαζε άφθονη τροφή σκληρή, αλλά κατάλληλη για τους φτωχούς θνητούς.

Αλλά τα ποτάμια και οι πηγές τους καλούσαν να σβήσουν τη δίψα τους, όπως τώρα το νερό που πέφτει από τα ψηλά βουνά καλεί από μακριά τα διψασμένα αγρίμια. Τέλος κατοικούσαν στις κατοικίες των νυμφών, μέσα στα δάση,

των ανέμων και τις βροχές.

Δεν μπορούσαν να φροντίζουν τα κοινά αγαθά ούτε ήξεραν να ρυθμίζουν τις μεταξύ τους σχέσεις με έθιμα και νόμους. Καθένας έπαιρνε τη λεία που του πρόσφερε η τύχη, μαθημένος να 'ναι δυνατός για τον εαυτό του και να ζει μόνος του. Η Αφροδίτη μέσα στα δάση ένωνε τα κορμιά των εραστών. Τους ένωνε η αμοιβαία επιθυμία ή η ορμητική δύναμη κι ο δυνατός πόθος του άντρα ή η προσφορά: βαλανίδια και κούμαρα ή διαλεχτά αχλάδια.

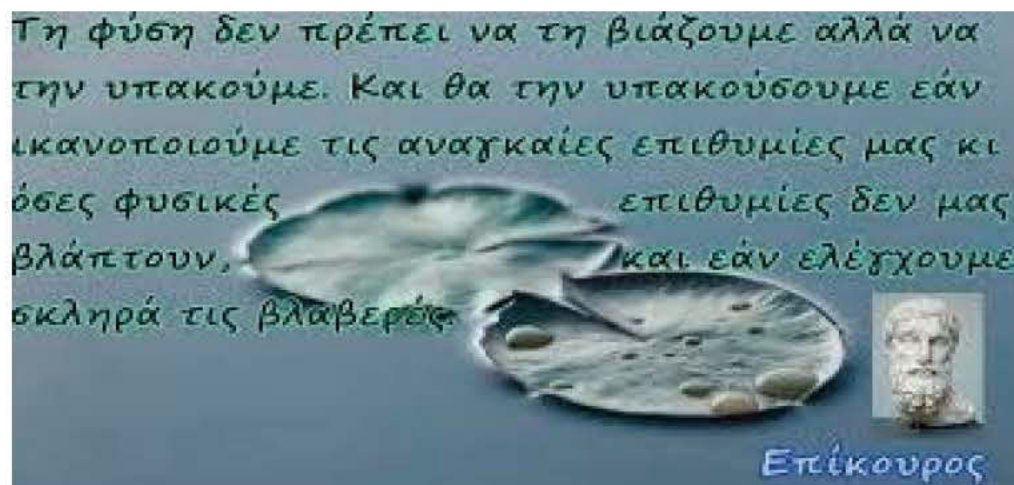
Με τη θαυμαστή ικανότητα των χεριών και των ποδιών τους κυνηγούσαν τα είδη των αγριμιών στα δάση με ρόπαλα

βαριά και πετώντας πέτρες. Τα περισσότερα τα νικούσαν κι από μερικά γλίτωναν μέσα σε κρυψώνες.

Σαν τ' αγριογούρουνα, όταν τους έβρισκε η νύχτα, τέντωναν τ' άγρια κορμιά τους χάρω και τυλίγονταν με φύλλα και κλαδιά. Δεν έφαχναν για τη μέρα και για τον ήλιο

θρηνώντας μέσα στα δάση, γυρνώντας τρομαγμένοι μες στις σκιές της νύχτας, αλλά περίμεναν βουβοί, θαμμένοι στον ύπνο, τότε θ' απλώσει ο ήλιος με το ρόδινο πυρσό του το φως στον ουρανό. Αφού είχαν συνηθίσει από παιδιά να βλέπουν πάντα το σκοτάδι και το φως να παρουσιάζονται διαδοχικά, δεν ήταν δυνατό ν' απορούν ή να φοβούνται μήπως χαθεί το φως του ήλιου και μια αιώνια νύχτα απλωθεί στη γη.

ΥΠΑΡΧΕΙ όμως και μια μικρή συνέχεια ακόμη πιο ενδιαφέρουσα που την αφήνουμε για την προσεχή Τετάρτη

γνωστές από τις περιπλανήσεις τους, απ' όπου μάθαιναν πως ρέματα τρεχάμενα πλένουν με τα κύματά τους τους υγρούς βράχους, τους σκεπασμένους με μούσκλια, όλο σταγόνες υγρούς βράχους, και πως σε μερικά μέρη ξεχειλίζουν κι απλώνονται στις ανοιχτές πεδιάδες.

Δεν ήξεραν ακόμα να δουλεύουν πράγματα με τη φωτιά ούτε να χρησιμοποιούν τα δέρματα και να ντύνουν το σώμα τους με τα τομάρια των αγριμιών. Ζούσαν στα δάση, στις σπηλιές των βουνών και στους λόγγους, έκρυβαν τα βρόμικα κορμιά τους στους θάμνους, για να γλιτώσουν από τα μαστιγώματα